

Pověst o Maginhrade

Ludovít Janota, Slovenské hrady

Svit hviezd sadol na staré zrúcaniny Maginhradu. Okolo je hrobové ticho... Všetko mlčí... všetko, zasnené, padlo do náručia jasnej noci...

Prichádza dvanásta hodina, hodina duchov...

Zrúcaniny hradu akoby ožili, akoby sa nad nimi rozhovorili tajomné, neviditeľné postavy z iných svetov...

Dvanásta hodina odbila.

Nad hradom sa mocne zajagala a zastala akoby v udivení veľká a veľmi jasnou žiarou svietiaci hviezda. Bola zo všetkých na oblohe najjasnejšia. Zdalo sa, akoby pomaly schádzala z oblohy na zem a zapadla medzi rumami.

A potom naraz štyri hradné okná pozreli do noci jasným svetlom.

Kde sa tu táto sieň vzala, keď hrad už od storočí leží v rumoch a čas nad ním už dávno vyslovil ortieľ smrti? Nevedno. Akýmsi zázrakom sa to opakuje rok po rok.

Príroda má svoje tajne, ktoré ľudský um nikdy nepochopí.

Nerozmyšľajme nad tým, ale radšej sa pozrime do ožiarenej siene...

Štyri chmúrne, masívne steny. Sieň pôsobí dojmom starodávnej krypty, kde od storočí práchnivejú kosti našich dedov a pradedov...

V strede siene je ťažký dubový stôl, na ňom sa jagá veľký zlatý kalich.

Na kalich sa pozerajú zachmúrenými pohľadmi starí rytieri. Stoja nehybne, akoby boli vytesaní z mramoru. Všetci majú bledé, ľadové tváre s dlhými šedivými bradami. Nedýchajú.

Všetci hľadia vážne sfa v nejakom očakávaní niečoho strašného.

Sfa by sa mal o niekoľko minút stať nejaký zázrak.

Najchmúrnejšie pozerá rytier, ktorý stojí za vrchstolom a opiera sa o veľký, zahrdzavený meč.

Minúta odlieta za minútou a každá sa zdá byť v tajomnom očakávaní večnosťou.

Ale rytieri sa nehýbu... nedávajú ani len najmenej známky života... A predsa všetci žijú svojím zvláštnym, nepochopiteľným životom...

Žijú, hoci sa nehýbu, je to divný život, pre pozemšťanov nepochopiteľný. Zišli sa sem každý z inej končiny našej vlasti a oživil len na túto jedinú noc, ktorá má byť pre nich spasením. A či naozaj bude? Veď už toľkokrát sa tu zišli a nad ránom zasa rozišli...

Hviezdy plávajú v náručí noci ako svätojánske mušky v čiernom lese. I tie hviezdy dnes akosi divne svietia, i tá pieseň vetríka je dnes akási veľmi podivná... A mesiac zvláštne pozerá na zrúcaniny hradu, akoby i on chcel nazrieť do tajomnej siene a zistiť, čo sa tam vlastne deje...

Odzrazu jedna z miliárd hviezd sa odlúčila od svojich sestier a padá... padá... cez ďaleké svety na zrúcaniny Maginhradu.

Hviezda padla do siene, do zlatého kalicha...

Tváre rytierov sa zachmúrili ešte viac, ale oči zmäkli. Najstarší pristúpil ku kalichu a chytil ho do rúk. Drží ho pevne a pozerá uprene na jeho dno. Akoby v ňom chcel utopiť svoj pohľad, ktorý sa teraz zapálil zimničným ligoťom...

– Krv Kristova – vyriekol pobožne, mäkkým hlasom, ako keď Kristus na kanaánskom veselí premieňal vodu na víno.

V kalichu sa čosi zvirilo... začalo v ňom čosi vriieť a kypieť... Šum, vychádzajúci z kalicha, sa rozľahol po sieni.

Najstarší z rytierov priložil kalich k ústam s akýmsi velebným pohybom pevnej ruky, v ktorej doposiaľ držal zahrdzavý meč.

Vypil šumiaci obsah kalicha na dúšok. Jeho tvár dostala nadpozemský výraz a oči sa upreli zbožne do výšok.

– Krv Kristova – opakoval znovu a podal kalich svojmu susedovi.

A tajomný mok v kalichu sa znovu zviril a skypel, hoci vodca rytierov ho vypil do dna.

Na tvárach všetkých sa zračí tiché zbožňovanie. V očiach

oheň, tiché nadšenie a modlitba, prosiaca o zmilovanie... Rytieri i trpia, i sa radujú. Prežívajú akési nádeje, o splnení ktorých nie sú istí, ale vrúcne si to želajú.

Aj druhý rytier vypil obsah kalicha na dúšok. I jeho tvár dostala nadpozemský výraz, i v jeho očiach zblkotal divný oheň.

Položil kalich na dubový stôl a kalich znovu skypel a v sieni sa rozľahol šum.

A vzal ho do rúk i tretí, i štvrtý... a takto skypiac zakaždým, prešiel cez dvadsaťštyri rúk. Posledné dve ruky ho zbožne položili na dubový stôl a vtedy všetky pohľady sa doň zapichli. Bolo badať, že nadišla posledná chvíľa očakávania.

Tvár vodcu sa už začala vyjasňovať, ale zas zosmutnela, a zosmutnela ešte viac, ako bola predtým.

Lebo kalich znovu skypel... zvrel a jeho červený obsah vykypel na ťažký dubový stôl, kde kvapky žiaria ostročerveným leskom.

I ostatné tváre zosmutneli a oči sa ešte viac zachmúrili.

A tento smútok mal svoju príčinu.

Veď rytieri už od dlhých storočí rok po rok sa schádzajú na deň Nanebovstúpenia Pána do hradnej siene Maginhradu, okolo ťažkého dubového stola, aby sa posilnili Kristovou krvou na chvíľu, keď kalich prestane vriieť, čo má byť znamením, že čas ich podzemnej poroby už prešiel a nadišiel deň, keď sa budú môcť vyroiť spod zeme a vytasíť zhrdzavené meče na obranu slovenskej vlasti... Už dlhé storočia čakajú na toto znamenie, ale onen deň neprichádza, Pán Boh ešte nestrháva putá ich poroby... Kalich vrie a vrie, zavše aj v ich dušiach, ktoré by rady vyleteli spod zeme vezmúc na seba ľudskú podobu z krvi a mäsa, rozleteli sa do slovenských polí ako predzvesť krajšieho života a väčšieho blahobytu nášho slovenského ľudu.

No kalich vždy znovu zvrá... Oni znovu zosmutnejú, tváre zľadovejú a oči zastreie očakávanie...

Rytieri už nehľadia na kalich, oči majú zapichnuté do ľadovej tváre svojho vodcu.

On pozerá len na kalich, akoby sa chcel ešte raz presvedčiť, či Pán Boh ešte nechce, aby vytasili zhrdzavené meče.

Je hrobové ticho.

Hviezdy plávajú po oblohe ako po pokojných dialavách mora.

Zhasli dve... tri... odumrelo ich desať... sto... stotisíc... a zhasli všetky... ostala len jediná.

A táto posledná, najjasnejšia, sa spúšťa na zem, ako jedna jej sestra sa bola spúšťala o polnoci.

Padá pomaly, tichúčko. Sadá, oslepujúco žiariac, na hradné zrúcaniny, ktoré svietia sťa smolná fakľa. Všade jas, ligot, oslepujúce svetlo...

Kohút zakikiríkal.

Jas hviezdy zbledol.

Svetlo zmizlo, sťa by ho bola pohltila nejaká ozrutná čierna papuľa.

A vtedy na hrade sa znovu zvířil tajomný šum; zdalo sa, sťa by ponad jeho zrúcaninami znovu preletovali akési postavy.

Dvanásť rytierov uletelo so svetlom jagavej hviezdy, uleteli na jej krídlach, aby sa o rok zas vrátili na zrúcaniny hradu, do tajomnej komnaty... Odišli, lebo nebol tu ich čas.

Zmizol i kalich.

Čuť len šumenie Kristovej krvi... tento šum sa odráža od stien a zapadá do rodiaceho sa dňa, aby o jeden rok znova naplnil maginhradské zrúcaniny nádejami zakliatych rytierov, ktorí so zhrdzavenými mečmi čakajú v útrobach zeme pod Maginhradom na chvíľu, na povel k boju za krajšiu budúcnosť vlasti Slovákov...

A keď krv Krista v kalichu prestane vriieť i kypieť, rytieri povstanú a sťa víchor prebehnú cez lesy a polia Slovenska, aby vykynožili všetko, čo nie je svojské, čo podryva budúcnosť našej vlasti. Ich meče sa zablysnú v jagote slnca, a beda tomu, kto chová k nám nenávisť.